

NAKKILAN KUNTA

Ympäristösihteeri

Kari Ylikoski

20.12.2017

osoite: PL 50 29251 NAKKILA

puhelin: 044 747 5885

sähköposti: kari.ylikoski@nakkila.fi

Nakkilan kunnanhallitus,
raportti valtuustolle

NAKKILAN VALTUUSTON VUONNA 2012 HYVÄKSYMIEEN ILMASTOTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUODEN 2017 LOPUSSA

Nakkilan valtuusto hyväksyi kunnan ensimmäiset ilmastotavoitteet 22.9.2008 (43§). Noita tavoitteita päivitettiin Nakkilan valtuustossa 10.4.2012 (9§). Vuoden 2015 alusta lähtien Nakkilan kunta on osallistunut Satahima –hankkeeseen. Tässä ”Kohti hiilineutraalia Satakuntaa” -hankkeessa ilmasto- ja energianeuvontatyö on laajennettu koskemaan koko Satakunnan kunta- ja yrityskehitystä.

Valtuuston päätöksen mukaisesti ilmastotavoitteiden seurantaraportin laatimisen yhteydessä selvitetään tarve kunnan ilmastotavoitteiden tarkistamiselle. Tässä vaiheessa ei havaittu merkittävää tarkistustarvetta.

Päätavoite: Vähennetään kunnan kasvihuonekaasupäästöjä ja hillitään ilmastomuutosta. **Mittari:** kulutusperäisten kasvihuonekaasupäästöjen määrä (CO₂-ekvivalenttitonnia) selvitetään joka viides vuosi ja vertaillaan tulosta vuonna 2011 tehtyyn selvitykseen vuoden 2009 päästöistä; **vastuutaho:** ympäristötoimi.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Satahima-hanke selvitti vuoden 2016 aikana Nakkilan kunnan CO₂-päästöt tuoreimmilla saatavissa olevilla tiedoilla vuodelta 2014. Nakkilan kunnan CO₂-päästöt olivat laskeneet noin 15% vuodesta 2009. Asukasta kohden laskettu päästö on Nakkilas-

sa noin 8 tonnia, kun se Satakunnassa on noin 12,5 tonnia ja Suomessa noin 10,5 tonnia.

Osatavoitteet

Energiantuotanto ja kiinteistöjen energiankulutus

Tavoite: Kunta edistää neuvontaa energiansäästömahdollisuuksista sekä uusiutuvan energian käytön lisäämisestä rakentamisen ja kiinteistöjen saneerauksen yhteydessä. **Mittari:** neuvontatoimenpiteet; **vastuutaho:** rakennusvalvonta.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Rakennusvalvonta on antanut rakennuslupaprosessin yhteydessä ohjeita kiinteistöjen energiatehokkaaseen rakentamiseen. Satahima-hanke on tarjonnut energianeuvontaa myös Nakkilan kunnassa.

Tavoite: Seurataan kunnan kiinteistöjen energiankulutusta ja etsitään seurannan perusteella tarkoituksenmukaisimmat säästökohteet. **Mittari:** kunnan kiinteistöjen energiankulutus; **vastuutaho:** tekninen toimi.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Kunnan kiinteistöjen energiankulutusta seurataan kaukovalvonta- ja rakennusautomaatiojärjestelmällä, mikä luo edellytykset energiansäästöön kiinteistöillä. Energiaa säästävien toimenpiteiden toteutusmahdollisuudet arvioidaan kiinteistöjen korjaustöiden yhteydessä. Sosiaalitoimistorakennuksen katolle asennettiin vuoden 2016 lopulla aurinkopaneelit, jotka tuottavat vuodessa 10 MWh sähköä. Tällä aurinkosähköllä katetaan noin 10% kunnanviraston sähkönkulutuksesta.

Kunnan toimitilojen valaistuksessa on jatkettu siirtymistä energiaa säästävien led-valojen käyttöön. Led-valot ovat käytössä teknisten palvelujen rakennuksessa, Viikkalan koulussa ja paloasemalla. Uusi liikuntakeskus tullaan myös valaisemaan kokonaisuudessaan ledeillä. Liikunta-

keskusrakennuksen katolle on päätetty asentaa aurinkopaneelit ja rakennuksen ilmanvaihtojärjestelmä varustetaan lämmön talteenotolla.

Vuonna 2012 uudistettu katuvalojen ohjausjärjestelmä mahdollistaa jatkuvan energiansäästön. Vanhojen katuvalo-osuuksien saneerausten yhteydessä elohopeahöyrylamput korvataan merkittävästi vähemmän sähköä kuluttavilla led-valoilla.

Tavoite: Pyritään siirtymään hakepolttoaineen käyttöön niissä kunnan omistamissa kiinteistöissä, jotka vielä eivät lämpeä hakkeella. **Mittari:** hakepolttoaineeseen siirtyminen; **vastuutaho:** tekninen toimi.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Tekninen toimi on teettänyt selvityksen neljän suurimman kunnan omistaman öljylämmitteisen kiinteistön (paloasema sekä Kukonharjan, Tattaran ja Matomäen koulut) lämmitysmuodon muuttamisesta toimimaan hakkeella, pelletillä, maalämmöllä tai kaukolämmöllä. Paloaseman lämmöntuotanto on jo muutettu toimimaan maalämmöllä ja Kukonharjan koulu on myyty vuoden 2017 aikana, mikä tuo säästöjä kunnan kiinteistöjen lämmityskustannuksiin. Tattaran ja Matomäen koulujen kohdalla lämmöntuotantotavan muutokset harkitaan tulevien korjaustoimenpiteiden yhteydessä.

Tavoite: Laajennetaan kaukolämpöverkkoa tarkoituksenmukaisille alueille. **Mittari:** uuden rakennetun kaukolämpöverkon pituus vuodessa; **vastuutaho:** Nakkilan Lämpö Oy.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Vuoden 2015 jälkeen kaukolämpöverkkoa on rakennettu/rakennetaan 150 metriä lisää. Nakkilan uusi liikuntakeskus kytketään kaukolämpöverkostoon.

Maankäyttö ja liikenne

Tavoite: Kaavoitetaan uudet asuinalueet mahdollisimman lähelle nykyistä infrastruktuuria ja vanhaa yhdyskuntarakennetta pyritään tii-

vistämään viihtyisyyttä vähentämättä. **Mittari:** kaavoituksen onnistuminen tavoitteessa; **vastuutaho:** kunnanhallitus.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: *Tavoite on otettu huomioon asemakaavoituksessa ja Nakkilan kunnan taajamaosayleiskaava 2035 laadinnassa.*

Tavoite: Kehitetään ja edesautetaan julkisten kulkuvälineiden toimintamahdollisuuksia Nakkilassa ja Porin seudulla. **Mittari:** Nakkilan bussilinjojen vuotuiset matkustajamäärät ja matkustajamäärän muutos edelliseen vuoteen verrattuna; **vastuutaho:** kunnanhallitus.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: *Nakkilassa bussiseutulippujen myynti on pysynyt viime vuodet hieman alle 500 myydyn seutulipun tasolla vuodessa. Asukaslukuun suhteutettuna seutulippu on Nakkilassa suosituimpi (8%) kuin koko Satakunnassa (5%).*

Tavoite: Nakkilan kunta osallistuu selvityksiin ja on aloitteellinen paikallisjunaliikenteen kehittämisessä. **Mittari:** vuosittaiset toimenpiteet tavoitteessa; **vastuutaho:** kunnanhallitus.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: *Nakkilan kunta on ollut aloitteellinen paikallisjunaliikenteen kehittämishankkeissa ja Porin seudun raideliikenneselvitysten käynnistämisessä.*

Tavoite: Selvitetään yhdessä seudun kuntien kanssa mahdollisuutta ottaa käyttöön työsuhdematkalippu. **Mittari:** tavoitteen eteneminen; **vastuutaho:** kunnanhallitus.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: *Asiaa on selvitetty ja todettu, ettei työsuhdematkalippu tuo Porin seudun kunnissa merkittävää lisäarvoa jo nyt käytössä olevaan bussiseutulippujärjestelmään.*

Tavoite: Laajennetaan kevytliikenneverkostoa ja parannetaan kevyenliikenteen liikenneturvallisuutta. **Mittari:** uuden rakennetun kevytliikenneverkoston pituus vuodessa; **vastuutaho:** tekninen toimi.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Merkittäviä uusia kevyenliikenteenyhteyksiä ei ole rakennettu Viikkalan ja Harjavallan välisen yhteyden toteutuksen jälkeen. Kevytliikenneverkoston turvallisuutta on parannettu väylien päällystämällä ja useampien uusien suojateiden rakentamisella.

Tavoite: Koulutetaan kunnan henkilökuntaa taloudelliseen ajotapaan ja neuvotaan liikenteen ympäristövaikutuksista. **Mittari:** taloudellisen ajotavan kurssin käyneiden henkilöiden määrä vuodessa; **vastuutaho:** kunnanhallitus.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Asia on ollut esillä Satahima-hankkeessa, mutta se ei ole edennyt toteutukseen.

Tavoite: Tehdään logistinen tarkastelu paljon ajoa vaativissa kunnan palveluissa (muun muassa ruokapalvelu ja koulukuljetukset) ajomäärien vähentämiseksi. **Mittari:** ajomäärä (km) vuodessa paljon ajoa vaativissa kunnan palveluissa; **vastuutaho:** sosiaalitoimi ja koulutoimi.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Vanhusten ateriapalvelut valmistetaan keskuskeittiöllä ja kuljetetaan postikuljetusten mukana kaukana asuville asiakkaille. Pääosa keskuskeittiön ateriapalveluasiakkaista asuu lyhyen kuljetusmatkan päässä jakelukeittiön lähellä. Lähiasiakkaiden ateriapalvelujen jakelupaikkojen yhdistely on lyhentänyt kuljetusaikaa ja –matkaa sekä vähentänyt jäteruoan määrää ja pakkaushävikkiä.

Koulukyytejä suunniteltaessa kiinnitetään erityistä huomiota reittien logistiseen suunnitteluun, jotta reitit palvelevat oppilaita ja muita kuntalaisia tarkoituksenmukaisesti, taloudellisesti sekä ilmastotavoitteet huomioiden. Koulukyytejä voivat hyödyntää kaikki kuntalaiset nousemalla reitin varrelta koulukyyditykseen.

Koulujen ruokakuljetuksissa järjestetään astiahuolto ja kuljetuskalusto siten, että kouluilta palautetaan pestyt astiat ja biojäte seuraavan päivän kuljetuksen mukana keskuskeittiölle. Pakkalan keittiön valmistuttua kaksi jakelukeittiötä yhdistyi ja samalla saatiin astianpesukone Pakkalaan ja likaisten astioiden kuljetus sieltä keskuskeittiölle päättyi. Sataedu muutti Pakkalasta Villilään ja valmistaa ateriansa omalla opetuskaitiöllänsä. Eri tavarantoimittajien yhteiskuljetuksilla vähennetään tavarahankintojen ajomääriä. Biojätteen vähentäminen onnistuu, kun ruokapalvelulla on asiakaslistoilla tarkat tilaus- ja toimitusmäärät. Jätteidien lajittelun opettaminen koululaisille on tärkeää. Samalla heille opetetaan, että ruokailussa otetaan sellainen annos, ettei synny jäteruokaa.

Tavoite: Vähennetään työmatkaliikennettä etätyön ja työaikojen jouston avulla. **Mittari:** toimenpiteet tavoitteessa; **vastuutaho:** kaikki hallintokunnat.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Kunnanvirastolla on käytössä liukuva työaika ja tietoteknisiä laitteita, mikä osaltaan mahdollistaa tavoitteen toteuttamista.

Vesistöt

Tavoite: Kehitetään vesiensuojelua ja edistetään haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyä. **Mittari:** neuvontatoimenpiteet; **vastuutaho:** rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Viemäriverkon ulkopuolisille kiinteistöille ilmaista ja puolueetonta jätevesineuvontaa antava Jänes-hanke on jatkanut toimintaansa myös Nakkilan kunnassa.

Tavoite: Laajennetaan viemäriverkostoa valtuuston päättämän ohjelman mukaisesti. **Mittari:** viemäriverkoston liittyneiden uusien kiinteistöjen määrä vuodessa; **vastuutaho:** tekninen toimi.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Valtuuston päättämä viemäriverkoston laajennusohjelma asemakaava-alueiden ulkopuolelle on saatu toteutettua valtuuston esittämien edellytysten mukaisesti. Asemakaava-alueilla rakennetaan uutta viemäriä ja saneerataan vanhaa viemäriverkostoa vuosittaisen määrärahan mukaisesti.

Palvelut ja hankinnat

Tavoite: Otetaan tarjouspyynnöissä huomioon tuotteiden ympäristö- ja energianäkökohdat sekä elinkaariajattelu. **Mittari:** ympäristö- ja energianäkökohtien sekä elinkaariajattelun huomioiminen tarjouspyynnöissä; **vastuutaho:** kaikki hallintokunnat.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Nakkila kuuluu Porin kaupungin hankintarenkaaseen, jonka kilpailutuksissa on otettu huomioon ilmastotavoitteet. Kierrätys- ja jätteiden lajitteluvaatimukset ovat mukana teknisen toimen rakentamistarjouspyynnöissä.

Tavoite: Edistetään paikallisten palveluiden ja yritysten käyttöä. **Mittari:** paikallisten palveluiden käytön lisääntyminen; **vastuutaho:** kaikki hallintokunnat.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Nakkilan kuntaan on laadittu pienhankintaohjeet. Nämä kunnan kotisivulla nähtävissä olevat ohjeet edistävät paikallisen tarjoajan mahdollisuuksia osallistua pienempienkin hankintojen kilpailutukseen.

Tavoite: Lisätään lähi-, kasvis- ja luomuruoan osuutta ruokahuollossa. **Mittari:** lähi-, kasvis- ja luomuruoan osuus ruokahuollossa; **vastuutaho:** ruokapalveluyksikkö.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Nakkila kuuluu Porin kaupungin hankintarenkaaseen, joka ottaa yhteishankintojen kilpailutuksissa huomioon ruokahuollon ilmastotavoitteet. Kuuden viikon kiertävässä ruokalistassa on yksi kasvisruokapäivä. Silakkaruuat tilataan Kala Valtaselta Porista, raakaperunan ja porkkanan toimittaja on Porin tuoretuote. Kypsiä perunatuotteita tilataan tukun kautta, maitovalmisteita tulee Satamaidolta ja Valiolta. Salaattitarvikkeet toimittaa Meiranovan tuku, joka myös toimittaa marjoja oman maakunnan marjajäseniltä. Marjatilat ja yksityiset henkilöt tarjoavat marjoja myös suoraan keittiölle ja niitä hankitaan omavalvonnan sallimissa rajoissa. Leipomovalmisteet on hankintarenkaan päätöksen mukaisesti hankittu Veraisten leipomolta Mynämäeltä ja Porin leivältä. Palvelutaloissa leivotaan sämpylää ja pulloa mahdollisuuksien mukaan. Ruokatuotteiden kuljetukset rajataan noin kahteen viikkokertaan jos varastotila mahdollistaa tämän.

Yritykset ja yhteisöt

Tavoite: Nakkilan kunta haastaa Nakkilan yrityksiä ja muita yhteisöjä mukaan ilmastotalkoisiin hillitsemään ilmastonmuutosta. Yhdessä tavoiteltavia asioita voisivat olla soveltuvien osien Nakkilan kunnan ilmastotavoitteet. Kunta osallistuu aikaisempien vuosien tapaan kansainväliseen Earth Hour –tapahtumaan. **Mittari:** ilmastotalkoisiin osallistuneiden yritysten ja yhteisöjen määrä; **vastuutaho:** kunnanhallitus.

Tilanne vuoden 2017 lopussa: Satahima-hanke on jatkanut ilmastokumppanuussopimusten markkinointia kuntien, paikallisten yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa. Nakkilan kunnalla on solmittuna kolme ilmastokumppanuussopimusta: LVI-Energiakeskus Aro Oy, Geotalot Oy ja Nakkilan evankelisluterilainen seurakunta. Nakkilan kunta on osallistunut vuosittain Earth Hour –tapahtumaan.